

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
T.a.v. Hare Excellentie mevrouw J. Cramer
Postbus 20951
2500 EZ DEN HAAG

Den Haag, 22 september 2008

Betreft: Handelsbelemmeringen asynchrone toelating ggo's in EU versus derde landen

Hooggeachte mevrouw Cramer,

De Nederlandse levensmiddelenindustrie, diervoedersector, ketenpartners en VNO-NCW (hierna: de ondertekenende partijen) verzoeken u nogmaals dringend om in Europees verband te pleiten voor een snelle en adequate oplossing voor de ernstige handelsbelemmeringen die voortvloeien uit de trage Europese besluitvorming aangaande de toelating van genetisch gemodificeerde organismen (ggo's). Dit in vervolg op onze eerdere brief van 9 november 2007.

Gevolgen nultolerantie en asynchroon toelatingsbeleid

Het traag verlopende Europese toelatingsproces voor nieuwe ggo's in combinatie met de nultolerantie voor (nog) niet-toegelaten ggo's leidt in toenemende mate tot disproportionele handelsbelemmeringen voor het Europese bedrijfsleven in het algemeen en het Nederlandse bedrijfsleven in het bijzonder. Als gevolg van de nultolerantie voor niet-toegelaten maar wel veilig bevonden ggo's is het nu al niet mogelijk grondstoffen (waaronder maïs, raapzaad en rijst) uit bepaalde landen te importeren. Dit in verband met de mogelijke aanwezigheid van sporen van deze in de EU niet-toegelaten ggo's. In bijlage 1 en 2 bij deze brief zijn enkele voorbeelden van deze handelsverstoringen en de effecten hiervan opgenomen.

Zonder snelle en adequate maatregelen zal het aantal grondstoffen (incl. sojaproducten) en het aantal oorsprongslanden dat wordt getroffen door deze nultolerantie naar verwachting snel worden uitgebreid. Dit heeft tot direct gevolg dat de Europese levensmiddelen- en diervoederindustrie diverse grondstoffen uit een steeds beperkter aantal landen kan betrekken. Dit zal leiden tot prijsstijgingen van grondstoffen en de hiermee geproduceerde levensmiddelen en diervoeders, waardoor de Europese levensmiddelen- en diervoederindustrie steeds minder concurrerend zal zijn ten opzichte van derde landen. Daarnaast kan tevens de continuïteit van de levensmiddelenproductie in gevaar komen doordat er geen of onvoldoende vervangende grondstoffen beschikbaar zijn. Beide effecten zullen ook merkbaar zijn voor de consument.

Realistische drempelwaarde noodzakelijk

Om de continuïteit van de Europese en Nederlandse productie van levensmiddelen en diervoeders te waarborgen, is het noodzakelijk om op zeer korte termijn een oplossing te vinden voor de importbelemmeringen die voortvloeien uit de bovengenoemde nultolerantie. Ondanks de heldere instructie van het Europese College van Commissarissen aan zijn diensten om vóór deze zomer een technische oplossing te vinden voor dit steeds nijpender wordende probleem, zijn de Europese Commissie en de Lidstaten hier niet in geslaagd. Teneinde verdere importbelemmeringen en grote economische schade te voorkomen, pleiten wij dan ook voor een zo snel mogelijke introductie van een realistische drempelwaarde voor bepaalde (nog) niet-toegelaten ggo's.

Een dergelijke drempelwaarde zal het bedrijfsleven een tijdelijke voorziening moeten bieden zolang het Europese toelatingsproces nog aanmerkelijk trager verloopt dan elders in de wereld.

Helaas hebben wij moeten constateren dat in de afgelopen periode, de toch al traag verlopende Europese toelatingsprocedure nog verdere vertraging heeft opgelopen.¹ Hierdoor is de noodzaak tot het instellen van een realistische drempelwaarde nog verder toegenomen.

¹ De Europese Commissie heeft in mei jl. de definitieve besluitvorming over zes conceptbeschikkingen tot toelating van nieuwe ggo's (Amflora aardappel, Maïs Bt11 en 1507 en de hybride maïsrassen MON863xMON810, MON863xNK603, MON863xMON810xNK60) uitgesteld in afwachting van aanvullende informatie van de EFSA. Daar bovenop zijn in 2008 verschillende vergaderingen van het Permanent Comité voor de Voedselketen en Diergezondheid, sectie genetisch gemodificeerd voedsel en diervoeding niet doorggegaan waardoor er niet gestemd kon worden over de voorliggende conceptbeschikkingen tot toelating van nieuwe ggo's.

Deze drempelwaarde dient van toepassing te zijn op de volgende categorieën ggo's;

- a. ggo's met een positieve beoordeling van EFSA;
- b. ggo's waar een gevalideerde detectiemethode van de JRC voor bestaat;
- c. ggo's toegelaten in een derde land (mits de toelating gebaseerd is op een met de EU vergelijkbare risicoanalyse).

Op het moment van belading van het transportmiddel in het exporterende land is bij verschillende grondstoffen nog niet bekend of een grondstof de bestemming levensmiddelen of diervoeders krijgt, of wat het land van eindbestemming is. Om verstoring van de handelsstromen te voorkomen is het noodzakelijk dat een drempelwaarde door alle Europese Lidstaten op eenzelfde wijze wordt geïnterpreteerd en voor zowel levensmiddelen als diervoeder geldt.

Ongewijzigd beleid leidt tot grote economische schade en handelsconflicten

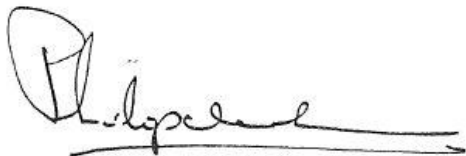
Europa is geen eiland, mondiale ontwikkelingen op het terrein van ggo's en de voorziene introductie van een breed scala aan nieuw ontwikkelde ggo's elders in de wereld, zullen de EU dwingen haar autorisatieproces te versnellen. Tenminste, indien zij nieuwe invoerbelemmingen en de hieruit voortvloeiende economische schade voor de Europese agro-industrie en dreigende internationale handelsconflicten met WTO-partners wil voorkomen.

De ondertekenende partijen benadrukken dat, door de wereldwijde toename van de teelt van ggo's, het instellen van een realistische drempelwaarde louter op korte termijn als technische oplossing kan dienen. Voor de lange termijn is het absoluut noodzakelijk dat de Europese toelatingsprocedure wordt versneld zodat de toelatingsstatus van ggo's in de EU en andere landen vergelijkbaar wordt.

Een brief van gelijke strekking sturen wij ook aan de ministers van Economische Zaken, Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Daarnaast zullen de verschillende ketenpartijen via hun Europese collega's een vergelijkbaar pleidooi houden bij de verschillende Europese Lidstaten.

Mocht er van uw zijde behoefte bestaan aan nader overleg, dan zijn wij daartoe vanzelfsprekend graag bereid.

Hoogachtend,

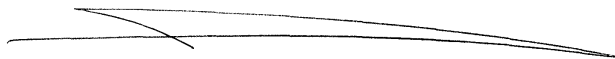
Ph. Den Ouden
Directeur Federatie Nederlandse
Levensmiddelen Industrie

drs. C. Oudshoorn
Directeur Economische Zaken VNO-NCW

ing. J. den Hartog MBA
Secretaris Productschap Diervoeder

ir. H.W.C.M. Flipsen
Directeur Nederlandse Vereniging
Diervoederindustrie

A.H. Broekema
Voorzitter Koninklijke Vereniging
Het Comité van Graanhandelaren

ir. A.C. van Elsen
Directeur Plantum NL

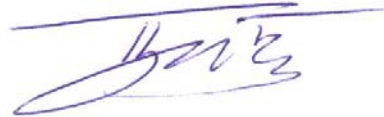
J. Klijn
Vicevoorzitter Productschap Vee en Vlees

dr. J.J. Ramekers
Voorzitter Productschap Pluimvee en Eieren

drs. W. Oosterhuis
Voorzitter Productschap
Margarine, Vetten en Oliën

dr. P.J.A. Bertens
Directeur a.i. Niaba

G. van Arendonk
Voorzitter Vereniging Rijstellers Nederland

Cc:

- vaste Kamercommissie voor Economische zaken
- vaste Kamercommissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- vaste Kamercommissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer
- vaste Kamercommissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Bijlagen:

Bijlage 1: Praktijkvoorbeelden effecten van asynchrone autorisatie en sporen niet-toegelaten ggo's
Bijlage 2: Presentatie CIAA mogelijke effecten nultolerantie

Bijlage 1:
Praktijkvoorbeelden effecten van asynchrone autorisatie en sporen niet-toegelaten ggo's;

Gewas	gg-event	Land van herkomst	Jaar/periode	Effecten
Maïs	GA21	Argentinië	04/2007 tot 03/2008	<ul style="list-style-type: none"> Aanwezigheid van 0,1%-0,3% GA21 maïs in geïmporteerde Argentijnse maïs RASFF-meldingen en geblokkeerde partijen Diverse scheidingsmaatregelen Argentijnse overheid Geen import uit Argentinië Prijzeffect \$80 tot \$100 verschil tussen gg-maïs en niet gg-maïs. (normaal bedraagt dit verschil \$50 per ton)²
Maïs	MIR 604 & MON 88017 & 10 stacked events	VS	1996 tot heden	<ul style="list-style-type: none"> Geen import uit VS mogelijk Vervanging van maïs door andere (duurdere) grondstoffen Prijsopdrijvend effect vanwege schaarste aan geschikte vervangende grondstoffen
Maisgluten-voermeel en DDG's ³	DAS-59122-7	VS	07/2006 tot 10/2008	<ul style="list-style-type: none"> Aanwezigheid van 1,1%-2,7% DAS-59122-7 in, uit de VS geïmporteerd maisglutenvoermeel en DDG's (in een deelpartij werd zelfs een aanzienlijk hoger percentage aangetroffen) RASFF-meldingen en geblokkeerde partijen Diverse scheidingsmaatregelen vanuit Amerikaanse industrie Geen import uit VS mogelijk Vervanging van maisglutenvoermeel en DDG's door andere (duurdere) diervoedergrondstoffen Prijsopdrijvend effect vanwege schaarste aan geschikte vervangende grondstoffen
Maisgluten-voermeel en DDG's	MIR 604 & MON 88017	VS	07/2008 tot heden	<ul style="list-style-type: none"> Geen import uit VS mogelijk Vervanging van maisglutenvoermeel en DDG's door andere (duurdere) diervoedergrondstoffen Prijsopdrijvend effect vanwege schaarste aan geschikte vervangende grondstoffen
Raapzaad	T45	Canada	1996 tot heden	<ul style="list-style-type: none"> Geen import uit Canada mogelijk Vervanging van Canadees raapzaad door andere grondstoffen Prijsopdrijvend effect vanwege schaarste grondstoffen
Rijst	LL601 ⁴	VS	08/2006 tot 01/2008	<ul style="list-style-type: none"> RASFF-meldingen en geblokkeerde partijen Diverse scheidings- en bemonsteringsmaatregelen Amerikaanse industrie en overheid Vervanging van Amerikaanse rijst door andere grondstoffen of rijst van andere herkomst Prijsopdrijvend effect vanwege schaarste aan rijst
Rijst	Bt63 ⁵	China	08/2006 tot heden	<ul style="list-style-type: none"> RASFF-meldingen en geblokkeerde partijen Zeer beperkte import van Chinese rijstproducten Bemonstering van alle partijen Chinese rijstproducten

Er is nog geen sprake geweest van contaminatie van soja met sporen van een (nog) niet toegelaten soja-event. Echter de commerciële introductie van RR2Y staat in de VS gepland voor 2009. Het wordt aangenomen dat in 2008 tijdens de zaadvermeerdering van dit soja-event al enige versleping kan optreden. Na commerciële introductie van een nieuw soja-event zal er sprake zijn van een hoger verslepiingspercentage.

In Bijlage 2 is een presentatie van de CIAA opgenomen met diverse voorbeelden van de mogelijke consequenties.

² Gg-grondstoffen zijn doorgaans goedkoper dan niet-gg-grondstoffen

³ DDG: Dried Distiller Grain

⁴ NB: bij de start van het incident was dit gg-event ook in het land van herkomst nog niet toegelaten

⁵ NB: dit gg-event is ook in het land van herkomst (nog) niet toegelaten

The impact of an LLP event on the European food industry

- What happens when an event occurs?
- The case of LL 601 rice: costs and implications?
- Future events – the example of soy

Why is the economic impact so threatening ?

3 key factors:

1. Many ingredients are derived from commodities such as corn, soy, rapeseed, and rice;
Single ingredients extensively used throughout the food chain – LLP therefore has impact on wide range of products.
2. Highly complex and interrelated food chain: LLP event has impact throughout the chain.
3. Food products have high added value thereby exacerbating the economic fallout from LLP event.

What happens when an incident occurs? The damage

1. Port

2. Silo

3. First processing

7. Aftermath

4. Second processing

5. Retail

6. Customer

Costs prior to first processing

1. Port

- Impounding of boats by authorities
- All products delayed by additional sampling / testing and often no quick test available.
- Boats stuck in harbour with illegal product.
- Daily costs a sea vessel ranges from 60.000 USD/day (handy size – 30kt) to 120.000 USD/day (Panamax 60 kt)

2. Silo

- Impounding of silos by authorities
- Testing of stock
- Difficult disposal of illegal products.
- Silos can therefore not be filled with new stock
- Cleaning of silos

Costs to first processors

- Materials in process are analysed.
- Alternative supplies must urgently be accessed.
- Where possible, illegal product needs to be returned to suppliers, practical/logistical difficulty.
- Silos can therefore not be filled with new stock.
- Delays accumulate in existing orders, incurring delayed delivery fees.
- Customers demand increased level of testing/certification.
- Illegal product discovered further in chain recalled to processing plant leading to storage/disposal problems: packaging as well as raw materials.
- New packaging showing conventional origin may be demanded.

Costs to industry/retail

4. *Second processing*

- Recall of illegal products.
- Potential shortage of supplies.
- Return/disposal of illegal products.
- Delays in delivering to customers.

5. *Retail*

- Return/disposal of illegal products.
- Potential shortage of supplies/delays in deliveries.
- Empty shelves.
- Customer relations.

Costs to consumer

6. *Customer*

- Complaints about inadequate access to customary products/quality of alternatives.
- Concerns about previously purchased products.
- Company profile/brand damage for products concerned.
- Drop in confidence of sector concerned or food in general.

The aftermath

7.
Aftermath

- Lengthy litigation v. suppliers to try to recoup costs.
- Administrative/legal costs.
- Damaged relationship with suppliers.
- Heightened uncertainty about future of business.

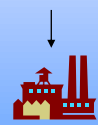
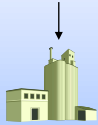
Reminder of LL601 incident

- **18 August, 2006** – USDA announces LL601 presence in U.S. long grain.
- **23 August, 2006** – Commission emergency measures requiring certificates for US imports
- **September, 2006** – barges arriving in EU test positive
- **October, 2006** – barges with certificates test positive on arrival
- **November, 2006** – emergency measures reinforced with mandatory destination testing.
Normal trade of US rice ceases

The scope of the LL 601 incident

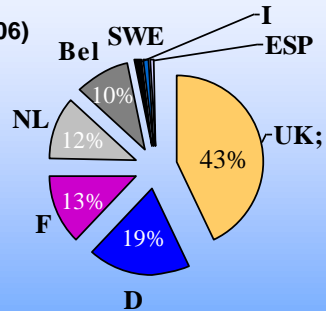

- 385t barges
- 18 000t/month US origin (Sum 2006)
- 20% analyses found positive
- divergent responses in MS

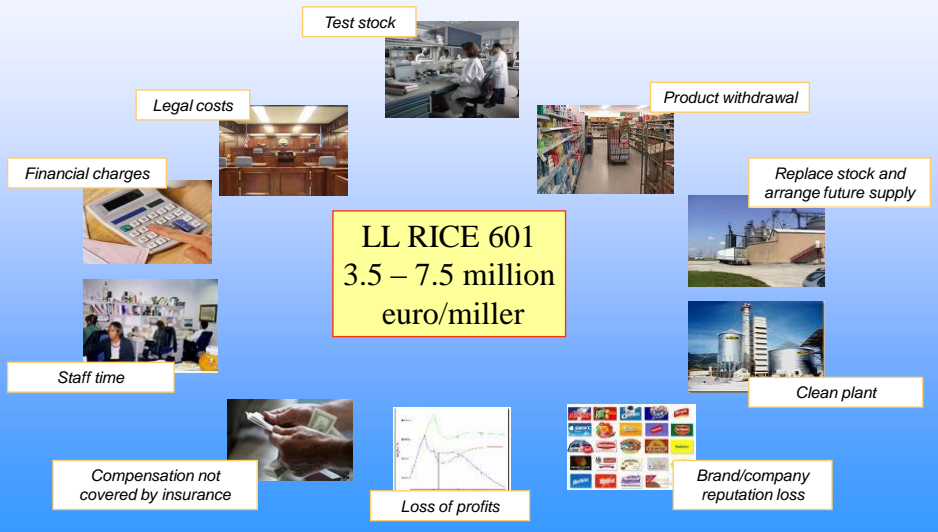
Impacted raw material estimated 10 – 20 000t

12 weeks

Imports US rice 2005-6 per MS

What are the costs when incident occurs? LL Rice 601

Cost to millers

Category of cost	Value (Euros: '000s): costs/miller	Comments
Testing & cleaning of plant/equipment	20-40	
Product withdrawal	600-800	Returns of stock from customers, removal and disposal/destruction of stocks
Replacement of affected stock & arrangements for future supply	400-600	Identification of alternative supplies, costs of obtaining, procuring, testing. Having to pay higher prices for alternative supplies than those now replaced
Legal cost	20-100	For dealing with customer legal cases bought against companies and issuing claims against suppliers

Cost to millers

Adverse impact on brands/company reputation	1,000-2,500	Withdrawal of advertising and promotional activities, loss of placement/listing fees paid for produce not subsequently supplied, payment of withdrawal/penalties, loss of market share (lost in short term and not subsequently regained)
Financial charges	200-400	Payment of higher interest rates on borrowing, higher insurance renewal premiums
Compensation paid outside insurance policies	500-1,750	
Staff time	100-250	
Loss of profits	700-1,000	
Total	3,540-7,440	

Impact at market level

- Affected about 15 millers & rice using food product sector
- Total cost to date: €52-€111 million (millers only)
- Equivalent to between 6% to 13% of total long grain rice market
- Equivalent to between 27% and 57% of gross margin
- In net profit terms, costs probably greater than total profitability in the long grain mkt for a year

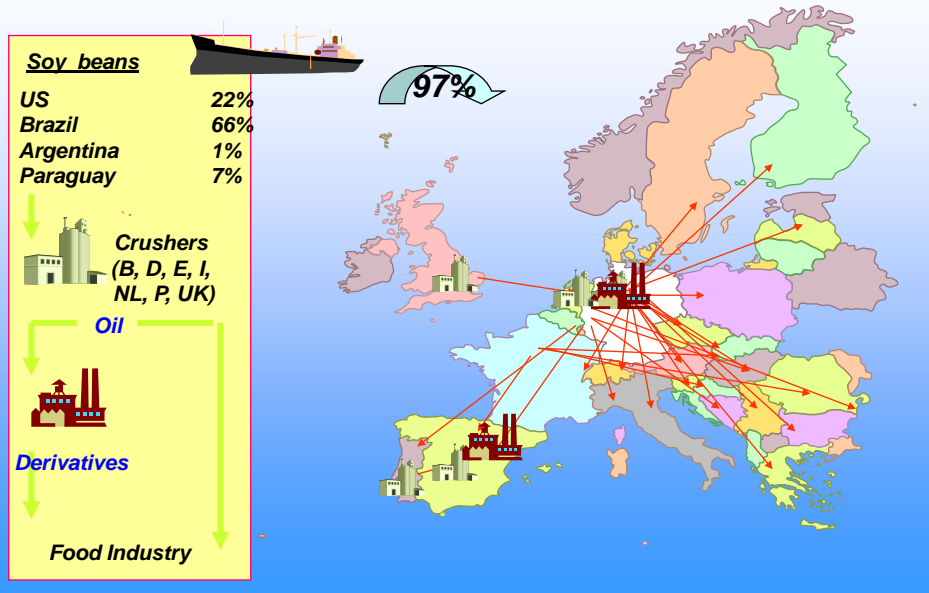
Impact at company level

- At company level, impact varies
- Will have pushed some into loss making
- In long run no one continues to make losses = threat to businesses
- Adverse impact on income and employment generation in rice sector
- Those at greatest risk are small/medium sized companies who dominate sector
- Trade diversion away from US supplies

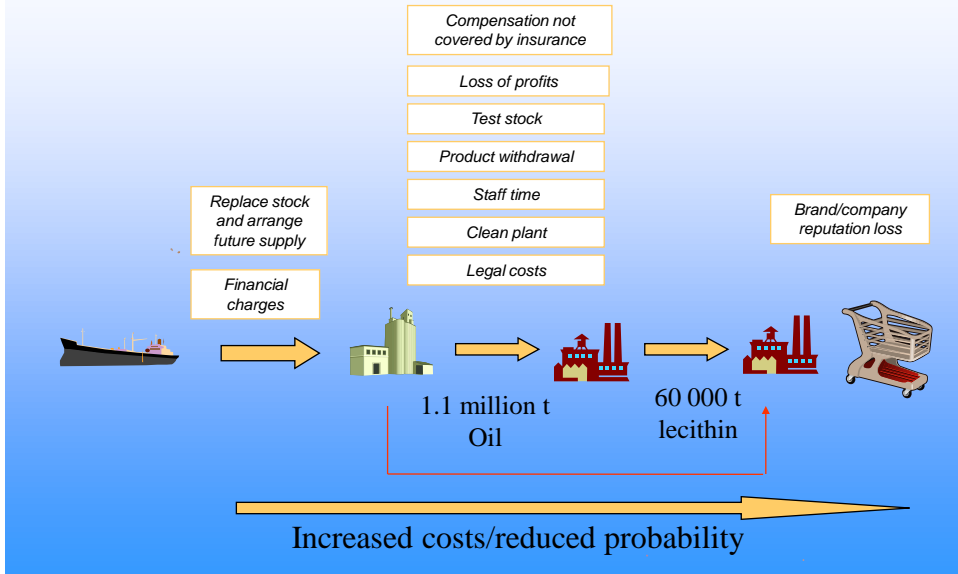
Impact on consumer

- Short term: some empty supermarket shelves (of US rice)
- Loss of quality attributes specific to US origin rice (perceived inferior products)
- Negative impact on consumer confidence in rice as a product and of companies/brands supplying them

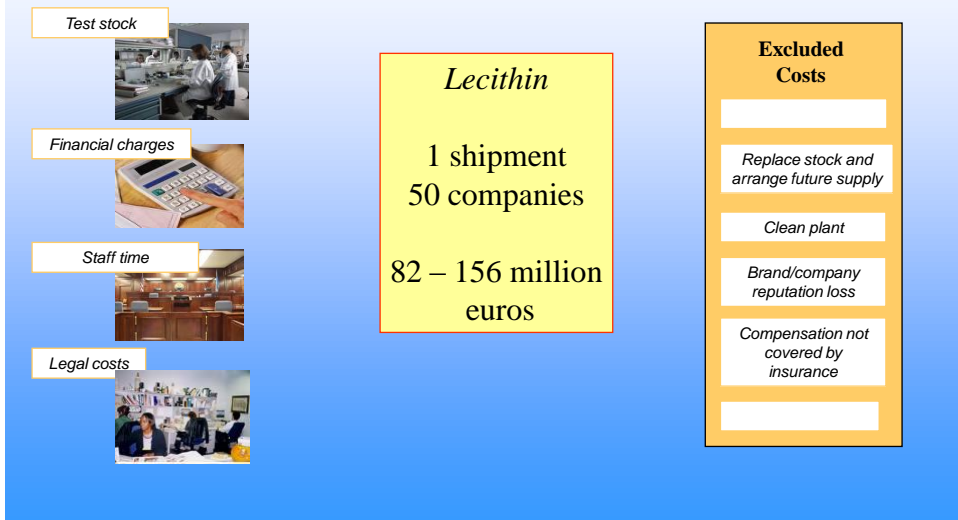
Where next?: the case of soy

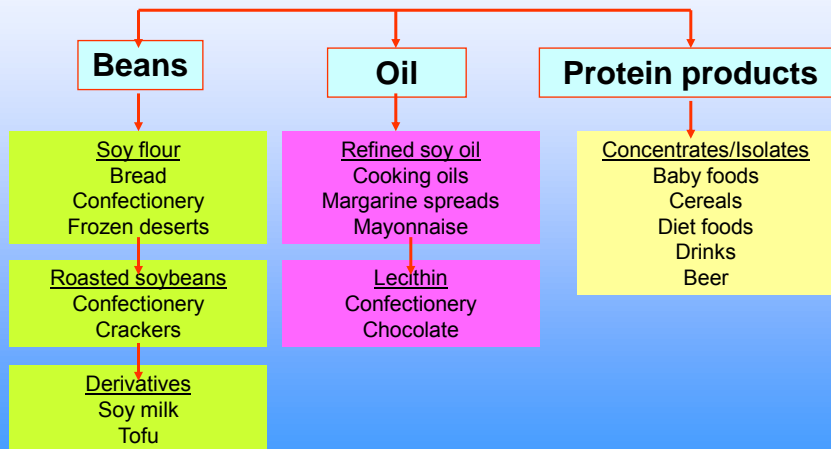
The cost: at what point in the chain?

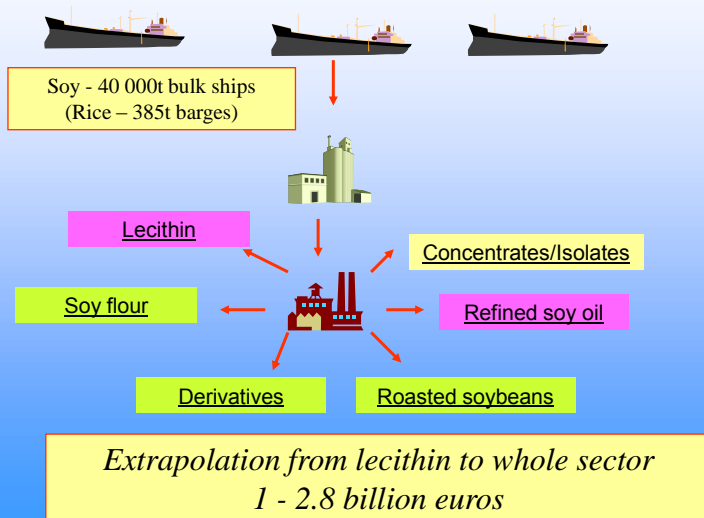
What happens when an incident occurs? The costs

GM LLP crisis: The soy supply chain - derivatives

Potential impact of single soy incident

Knock-on effects on industry

- Possible shut down of EU lecithin production, replaced by imports equivalent to 3-5% of global production
- Probable price increases leading to additional costs of raw materials
- Replacing European origin (crushed) soy oil (1.1 million tonnes - equivalent to 10% of global trade) with additional imports of soy oil and/or switch to rapeseed oil
- Cost of replacing with rapeseed oil at current prices = €155 million
- BUT expect price rises for alternative oil